

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԵՐԱԿԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ԴԱՐԱՆ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՑԻՑԷ

ՄԻԼԻԹԱԱԼԼԻԳ ԴԱՁԷԹԱ

ՆՈՒՄԵՐՈ 270 ԲԵՐԵՆԵՄԳԷ

ԻՆՁԻՆՃԻՒ ՍԷՆԷ

17 ՕԳՈՍՏՈՍ 1872

Սէտայը Հաղորդէր չիմսիրիք հաճութատա իւշ տէֆա եանի Սայը, Բէնջէնպիւհ վէ ճումաա երթէսի կիւնլէրի քէպիր նիւսիէ իլէ նէշը օլունանագ : Ղազէթանըն Ապոնաթը Սէնէվի 6 . Ալթը այըղը 3 պուլուդ վէ իւշ այըղը 2 մէնտիլէ վէ պէհէր նիւսիէսի 40 փարա սըր : Թաշրալար իլին բոթա իւնրէթի զամմ օլունուր : Ապոնաթըն թարիսի պէհէր այըն պիրինտէն եսիստ օն պէշինտէն իթիպար օլունանագ տըր : Ղազէթայա տէրն օլունանագ րչին կէօնտէրիլէճէք էվրազ վէ մէքեթիպ Ղալաթատա : Էրմէնի Բիլիսէպի սօգաղընուս 5 . 19 իլէ մուրազզամ Սէտայը Հաղորդէր մաթպասարնա իրաւ օլունուր : Իլանաթըն պէհէր սըրասը իլէ տէֆա 100 փարա , իքինճի տէֆա 60 փարա սըր : Ուզուն Նէշրիլթ իլին սըրնա բազարլըզ օլունուր :

ԱՍԻԹԱՆԷ 17 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Մ. ԹԻԷՐԻՆ ՔԷԼԱՄԸ

Ֆրանսա ճիւմհուրու րէիսի Մ. Թիէր Վէրսայլտա պաղը միւթէպէրանը ախշամ-լէրի գապուլ իթմէքտէ օլտուղու կիպի, Թրուվիլտէ տախի պու միսիլիւ սուարէյէ տէվլամ իթմէքտէ օլուպ, կէշէնլէրտէ զա-թըն պիրի օ թարզ պիր սուարէտէ պու-լունմուշ օլտուղու հալտէ պանա շու վէճի իլէ իֆատէ իթտի . « Օ ախշամըսը , տէտի մէրգում զաթ , Մ. Թիէր բէք զիյատէ սէվինճիլ վէ շազ ու մէսրուր իտի , հաթ-թա կէճէնին սաաթ օն պիրինտէն օն ի-քիսինէ գատար պիր սաաթ զարֆընտա պիւթիւն Էւրոքանըն ճըհաթընը քէշթ իւ կիւզար իլլէտի :

Բէլամընըն պէտայէթինտէ , իլէրիւ-տէ իւշ իմբէրաթօրուն միւլաղաթընտան պահա իտիւպ , պունուննէթիճէսինտէ առ-լա պիր կէօնա իթիրազ իթմէյէճէյինի պէյան իթտի :

Պինանէ ալէյի , րէիսի ճիւմհուր մու-հարէպէյի ախիրէտէ սէյահէթինին հիքեա-յէսինի նազլ վէ իֆատէ իլլէտի : « Պէն , տէտի միւլաղիլէյի , իմբէրաթօր Ֆրանսուա Ժօզէֆ հազրէթլէրինին նէղտինտէ իհթի-րամաթ վէ իզզէթ իլէգապուլ օլունտում , վէ պունուն պէյլէ օլաճաղընա տա առլա իշթիպալ իթմէզ իտիմ :

Պունտան մատտ տէյէպիրիլիմ քի , քիմէնին գայտընտա օլմայան Աւսթրիանըն մահվ օլմասը իլէ Բրուսիայը գուվլէթլէն-տիրիպ թէհտիտամիզ վէ մուգավէմէթ օ-լունամաղ տէրէճէյէ վալ օլաճաղընը էվ-վէլինտէն իլթար իտէն պէն իտիմ :

Վէ Բէթրսպուրկտա տախի մէմուլիթ :

տիլիմ կիպի հիւնիւ մուամէլաթտա տա քէզա ալտանմատըմ , Բուսիա իմբէրաթօ-րունուն պանա միւսէրահէն օլան իֆատա-թը շու իտի քի , « հէր քիմ քի տէտի , պա-նա միւլքճէ պէյիւմէք վէ ֆիւթուհաթ էտինմէք էֆքեարլէրինի համլ իտէքթը ի-սէ , իֆրաթ եաղնըլըզտա պուլունուրլար , պէնիմ նօգսանըմ , տէր իտի միւլաղալէյի , միւլք օլմայլա հաթթա ֆազլա պիլէ տիր , իլլա նուֆուս նօգսանիլէթի տիր քի մէ-մալիքիմին բէք չօգ մահալինտէ ահալի նօգսանիլէթի պուլունտուղու հալտէ մու-հարէպէ իթմէյէ նասըլ մէճապուր օլունա-պիրիլ :

Պունճա գանլար տէքրուրիւպ նու-ֆուսճա սէրմայէմի թէնպիլ իտէրէք աթիք էյալէթլէրիմէ եէնիտէն մէմէքէթլէր ի-լալլէ վէ իլնազ իթմէքտէ նէ մուհասէ-նաթ հասըլ օլապիրիլ :

Պու պիր էլլը նատան բօլիթիգասը տըր քի , պիր այնը իւշիւնիւ իմբէրա-թօր Նաբօլէսուն բօլիթիգասընա միւլա-պիհ տիր » :

Միւլաղալէյի Բուսիա իմբէրաթօրու-նուն պանա պու շէյլէրին քեաֆֆէսինի պէ-յան իթմէյէ պիր մէճապուրիլէթի եօզ իտի ֆազաթ էթրաֆըմտա կէօրիւպ վէ տույ-տուղումա նազարէն պու իֆատէլէր խա-լիսանէ պիր սէյլէյիլ իտի վէ միւլաղի-լէյի իմբէրաթօրուն էլլալէթուհաղիհի պու էֆքեարընը թէպտիլ իթմէմիշ օլտու-ղունա եէնի իսպաթլար իլէ տախի իզնա օլմուշում տուր :

Սըրա պիրինճի իմբէրաթօր կիլեօմ ի-լէ Վիդթօր Էմմանուէլէ կէլինճէ , շէյլէ տէր միւսիւ թիէր :

« Ալէմանեա իմբէրաթօրու , հիւքիւմ-տարան իւզէրինտէ նատիրէն կէօրիւնէն պիր էֆուաֆը համլտէյէ մալիք օլուպ , քէնտի

էֆքեարընա մուվաֆըզ օլան վէ էհլի գա-պիրիլլէթ վէ մէհարէթ իլէ մութմատըֆ պուլունան պիր զաթը պիր քէրրէ իլթի-զամընա ալտըղը թադտիրտէ ալթըզ օլ զաթըն հազզընտա սատազաթ վէ հէր պիր ֆէտաքեարլըզըթպրազ իտէր , վէ պու ֆէ-տաքեարլըզ իսէ իմբէրաթօր վէ գրալա-րըն էքսէրի պիր նամուսու մախսուսէլէրի տիր :

Իմբէրաթօրու միւլաղիլէյի , րէիսի վիւքէլանըն պէտիտուլարընա վէ նապէճա մուամէլաթլարընա վէ թարիլլէրինէ տա-խի տէրէճէի նիհայէտէ իլթիարը սիւ-քիւթ պիրլէ սապր ու թէհամիւլ իթ-մէքտէ տիր , վէ պու հալլէր իւզէրինէ սէ-պէպի սիւքիւթի իսէ րէիսի վիւքէլանըն քէնտինէ էլլէմ վէ միւլալէմ օլտուղունախ-քեաթ օլմասը օլուպ լաէնգաթի անըն սէօզ-լէրինէ իզնա վէ գանի օլմազ իլէ ախլաղը-նըն ագսիլիլինի վէ մախսուրլարընը տէ-րապապ ֆիրամուշ իտէրէք իպրազ իլլէ-տիլի վէ իլէրուտէ իտէճէյի իրտմէթլէրի-նի վէ սատազաթընը խաթըրնա կէթիրիլ :

Գրալ Վիդթօր Էմմանուէլ իսէ , էյլլէճէ պիր ատամ տըր քի հիշ պիր քիմ-սէ անըն ախլաղընը վէ գապիրիլլէթինի քէշֆ իտէմէմիշ տիր : Պու ատամ պիր կէ-յիք ալթըսը օլուպ ֆէվգէլատէ պիր դըս-մէթ վէ իզպալ արայընըսը օլմաղլէ պիր թարզ սանտալիի գրալիլլէթէ գուուտ իթ-միշ Բօթէ-Պօնթան տըր , ֆազաթ էյի տըգ-զաթ օլունմալը քի պու Բօթէ-Պօնթան իֆ-րաթ ահապը տէսաիս վէ բօլիթիգ պիր պէյզատէ իտի :

Մ. Գապուրուն հիլին հայաթընտա ճէր-եան իտէն իթալիա բօլիթիգասընըն քէսպը իֆթիլարըն քեաֆֆէթէն միւլաղիլլէյի համլ օլունմաղտա իտի իսէ տէ , գրալ տախի Մ. Գապուրուն զայլթ ազիլ ու ամիլ պիր

մուշիկն օլտուղունա չէքք իւ շիւպհէ եօդ իտի, վէ պու իթիթիսարը գրալ քէնտիսի- նէ հասր իթմէյիւ, քեամիլէն Մ. Գափու- րա թէրք պիլըլէ անտէն զահիր օլան մէ- նաֆիլէ հազըր վէ ամատէ պուլունուր իտի :

Իմտի Գօնթ Գափուրուն մէյտանտան նապէտիտ օլտուղուն կիւնտէն պերու Ի- թալիա բօլիթիդասընտա ասլա թէպէտտիւ- լաթ կէօրիւմէյիւ, միւթէվէֆանըն հիյ- նի հայաթընտա նէ մէրքէլտէ իտի իսէ պյնը օ րատտէտէ պուլունտու, եանի մաա թէտպիր իչին քիւհնիսէ վասլ օլմագ :

Վագաա հէր պիր թէտապիր Վիգ- թօր էմմանուէլին օլուպ կիւյա քէնտիսի- նի հիյ պիր մուամէլաթա միւտալսէլէ իթ- մէյօր կիւլի կէօթմէրմէքտէ իսէ տէ, տա- խիլի վէ խարիճի բօլիթիգասընըն քեաֆ- ֆէսի տէ եինէ քէնտի ըէյ իւ թէտպիրի տիր, քի պու թէտպիրլէր իլէ պիր ֆըր- սանթա մուլթաղըր օլուպ տէրագապ զապ- թընա կէչիլմէք իչին պիր ութալըգ ատտ օլունապիրի :

Փագաթ թաաճիւպէ շաեան չէյ չու- րասը տըր քի հէր պիր մատտէտէ վէ պօղկունլուգտա տախի մուաֆագիլէթ պուլտու, չիւնքիւ գատիմի պիր էֆքեա- րա խըտմէթ իթմէք իլէ աչըգ կէօղիւ- լիւք վէ վէթանթէրվէրլիք բօլիթիգասընը իսթիմալ իթմէքտէ իտի, քի սայըր հիւ- քիւմէթլէր պուլուն մուղայիլէնտէ պու- լունմագտա իտիլէր :

Իմտի պուլունտան նէ մուհասէնաթ հա- արլ օլտու, շու քի, էնկիւնարըն կէօպէյի- նէ գատար ֆագաթ եաբրագլարընըէրլ իլէ Թուրինտան հարաքէթ վէ գըեամ իտիւպ Բօմայա վասըլ օլտու իսէ տէ, Բաբալարըն մէմալիքիստէ իգամէթ իթմէսի հագգըն- տա տա հէր քէսլն էֆքեարըն նէ օլտու- զունու գըեասէն ֆէհմ իտէպիլի, պու ճիւմէ իլէ Վիգթօր էմմանուէլին Բօմա-

տան չըգաճաղը տախի զանն օլունմամալը արը :

Անճագ շունու տէրիսթըր իթմէք իսթմէրիմ քի, տէր Մ. Թիէր, էկէրչի պէնի ալտատան պիր ահալի պուլունտու իսէ օ տա Իթալիա ահալիսի օլտու :

Էզճիւմէ իգըար իտէրիմ քի, ագիւա- նէ հարաքէթտէ վէ սէրպէթիլէթին հիւս- նիւ իճրասընտա պուլունտան պուլունտան պաշ- գա ահալի տէ պուլունմագ :

Չօգ տէֆա թէհայեիւրէն նաղար իթմիլտիմ քի, մէմալիքի Իթալիաաա ճի- հէթը էֆհէր իլէ վուգուա կէլէն դիլ ու գալլէրտէն Գօնթիլէր ֆըրգասը պուլու- նապիրիւ, մէմալիքին մուվաղէնէսիսի հըթը իթմէյէ միւթէտիր օլտու :

Պու չէյ իչին պանա չօգ տէֆա ի- նանմամագ վագը օլտու, հաթթա բէք չօգ քէրրէ տախի ալտանտըմ, ֆագաթ պու մուաֆագիլէթտէն տէ զայլէթ մէմ- նուն վէ մահգուղ օլտու :

Իլթէ Մ. Թիէրին պանա նագլ ու պէյան իթտիլի քէլաթլար, նասըլ քի իֆա- տէ օլունտու իսէ ֆագաթ պու քէլաթլէր պիր իքինճի էլտէն նագլ իլէ պէյան օ- լունտուղունտան իհթիմալ քի քէլիմէլէրին հէբսի տէ ըէիս իւլ ճիւմհուր Մ. Թիէ- րին քէլաթլըն պի այնը տէյիլ իսէ տէ, էսասը քէլաթլըն պի այնի օլտուղունու սի- զի թէէմին իտէրիմ :

Բօմատան ալընան խապէրլէրէ նագա- ըլն Բաբա հագըրէթլէրի Վիլիկիա Պատրի- արըր սէմահէթլու Հասուն էֆէնտի հագ- ըլէթլէրին հաթթատա իքի իւլ տէֆա հուգուրունա ճէլպ վէ տալէթ պիրլէ խաթ- ըրըն իսթիֆասար վէ իթիֆաթ իթտիլի կի- պի, հէր եէվմ բըէնսլէր վէ գօնթլար վէ վիւքէլալար տախի էֆէնտի միւշարիլէյ- հէ վիլիթալէրի իլէ հիւսնիւ թէվէճ :

սընտա լաէն գաթի եալան հալատիսլէր նէյը իտէրլէր իտի, կիւեամ քի Թէոտոր- տան խապէր ալըն օլտալար, քի ճըլիւյա կէլմէք իւղրէ թէտարիքտէ պուլունմագտա իմիլ, Պու թարզ եալան հալատիսլէր իլէ մագսէտլէրի Թըրսօ Կօլաղիլին քէնտի իւղէրլէրին հիւճմ իթմէսիսի եա պիւս- պիւթիւն մէն իթմէք, եա տա թէէսիլը գըլմագ իտի քի քէնտի սէլամէթլէրին շսպապընը թէզէքքիւր վէ միւթալապա վագթ պուլունլար, Լաքին Թըրսօ Կօլա- զի իմքէրաթօրուն Մակտէլայա ճիւլար մահալտէ իգամէթ իթտիլիլին խապէրինի ալտըգտա, քէնտի ասքէրինի վէ քէյիլ- լէրի ճէլպ իտէրէք, նալէհան ճըլիւ է- յալթիլին իսթիլա իտէր, վէ գեկտեմբ- ըին 22 ինճի Դաւիթ մարգարէնին եօր- թուսունուն ախչամըրը (նախատօնալի) բա- նայիլը գուրուլան մահալէ գատար իլէրի կիտէր : Ետէրլէր պուլունլարն կէլալիլին իչիթիսիլէրինտէ, էչեալէրի իլէ գաչար- լար, վէ հայվանլարըն պիլիմ ճէպէլին տէրէ իչլէրն օլան մահֆուղ մահալլէրէ սաղլարլար : Անճագ Ըսար-Վաթալ վէ Սրալ

ճիւհէրինի ըզհար իթմէքտէ : վէ բուէս- սայը բուհանիլէ իսէ թագըմ թագըմ վի- զիթալէրինի իյֆա իթմէքտէ տիրլէր :

Պուրատա էլհալէթի հաղի Մ. Վօկէ- նին ահալլինտէն պահա օլունմագտա օ- լուպ պաղըլարընըն գալլինճէ խարիճիլէ նագըրընըն իսպարը իւղէրինէ Մ. Վօկէ իսթիֆասընը վէրմէյէ մէճպուր օլմուլ, վէ եէրինէ Սմըրալ Լա Բօնսիէ Լը Նուրրի նասալ ու թայեին օլունմուլ, տիկէր պիր ըիւլայէթէ նագարէն իթիֆագը քեամիլէ հասըլ օլուպ Մ. Վօկէ եինէ Տէր Սաա- տէթէ ալտէթ իտէճէք տիր :

(Իւլիպ)

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Խարիճիլէ նագըրը տէվլէթլու ճէ- միլ փաշա հագըրէթլէրի էվլէիսի կիւնիւ մապէյըն Հիւմայունէ պիւ աղիմէ հուղու- րու հագըրէթլը Թաճատարիլէ չըգըպ վէ հագ- լէրինտէ ֆէվգէլատէ իթիֆաթ պուլուն- լարագ պատէհու մագամը ճէլիլէրինի թէչրիֆ իթմիլէր տիր :

Շէհիր էմանէթը պէհիլէսինտէ թէզէքքիւր վէ թասալվուր օլունան ըս- լահաթլար Շուրայը Տէվլէթտէ գարար վէ- ըրլիլ վէ ըսլահաթը մէքքիւրէ Ստանպօլ վէ պիլատը սիւլասէնին օն տէօրթ տայրէ- յէ թագսիմի իլէ էսնաֆլըգ իտէճէք թէ- պաա վէ էճնէպի հէր քիմ օլուր իսէ օլ- սուն մինասիպ մըգտարը պիր վէրկի ա- լընմասընա գարար վէրիլտիլի իչիտիլմիշ տիր :

Աւսթիւա սէֆարէթի սըրքեաթիւպ- լէրինտէն Մ. Վիյնօ իլէ Մ. Պակհէր չը- գան հաթթա Պէյօղլունտա Բօթա սօգա- զընտան կէճէ կէչմէքտէ իքէն, իւղէրլէ- րինէ իքի Խըրվաթ հիւճիւմ պիրլէ սօյ-

-Սմպա պէյլէրինէ տօթ օլան քէյիլէր քէնտի թագըմլարը իլէ պիրլիքտէ տաղա տօղրու կէլիպ օրատա թէճէմիւ իտէր- լէր :

Պու խարիճի էզ մէմուլ վուգուաթ- լար պիլէ աղիմ տէհէթ վէ սիւճրէթէ պալիս օլուպ, թասալվուրումուղու տախի քեաֆֆէթէն նապէտիտ իտէրէք, օլ հալտէ գուրտուղունուղ զէմիլլէրտէն հիյ պիր ֆաիտէ հասըլ օլմագ իտի : Անհագ պու միսիլլու վուգուաթլար գուհուրինտէ Հագ- Թաալա հագըրէթլէրինէ իլթիճա էյլէտիլի- միլ կիպի, կէրէք պիլի վէ կէրէք իւ- թիլալէ հէտէֆ օլան պէլալիլ վէ կէրէք ֆըրսը շան վէ թամա իլէ միւլէմմա օլան պէյլէրին մէրամընա գուրպան օլան սէֆիլ ճէմիլլէթի սամլը սամէտանիլէսինտէ մա- սուն պուլունմասընը պու տէֆա տախի նիաղ էյլէտիլ :

Կօլաղիլին ասքէրի պիլիմ օլտուղու- մուղ տաղա տօղրու եիւրիւմէյէ պաշա- յըպ, էսնայը բահտէ լաթ կէլտիքէրինի սօյտուղպան սօնրա գօլլարընը պաղալըպ օրտույա կէճնտէրիլէր իտի Կիւնիլէր :

ՍԵՏԱՀԵԹՆԱՄԷԻ
ՀԱՊԵՇԻՍԹԱՆ

(269 իւլ Զուլ-Հիջա 7-էն)

ԱԼԹԵՆՃԸ ՊԱՊ

Թըրսօ Կօլաղիլին ճըլիւ հիւքիւմէթինէ հիւճմիւ. — Միւղաքէրէ. — Ետէրլէրին պէտէլ իլէ թալիլէյի սէպիլլէրի. — Թըրսօ Կօլաղի կէ- ըիլէ ալտէթ իտէր. — Ըսար-Սմպանըն Թէսէմա պէլինին ֆիլիսէքեար սիվալլէրի. — Ըսար-Սմպա իւղէրինէ իքինի հիւճմ. — Սանտըգլարըմըղըն մուայէնէսի. — Թէսէմա վէ սայի պէյլէրին տէ- սիտէրի, վէ ուստալըգ իլէ պիլի սօյուպ եաղմա իթմէլէրի. — Ճիւրալէրի. — Մահպէպէրի զին- ճիւրտէն գուրթարիլլը :

Իմքէրաթօր Թէոտորուն ուղաղա չէ- քիլմէսինտէն սօնրա, պիլիմ ճէպէլին պէյլէրի եալընը մուգատտէմ խայլը աս- քէրինի գըրտըգլարը, վէ պիր գաչ պէ- յիւքէրինի ալանէն իտամ իթտիլէրի Թըրսօ Կօլաղի նամ տաի տէրէպէլլինտէն գօրգարլար ըտը :

Պու սէպէպտէն մէրգումուն իւլընա-

մագ իսթէմիլէր իսէ տէ, Մ. Պակէր խորվածն պիւրինէ պիւր եռմորուք վուրուպէ ետէր տիւլիւրէրէք վէ տիկէր խորված տախի ճէսուրանէ մուգավէմէթ օլունտու- ղու իշին մէրգում խորվածար ահալինին թօփլանմանը իլէ զապիթ էլինէ կէջէճէք- լէրինի հիսս իտիւպ պլազըպ սալուշմուշ- լար տըր:

— Թիւթիւն Բէթիսի թէրաֆընտան ֆիրարի թիւթիւն իտիսալինի մէն իթմէք իշին տէօրթ եիւղ նէֆէր դօլնու թային օլունտուղու մէսմու տուր:

— Կէջէն բէնչէնպիս ախշամը Գա- սըմ բաշատա վաղը օլան հարիդին իթֆա- սընտան սօնրա թուլումպաճըլար պէյնին- տէ Պէյօղլունտա շէտիտ պիւր մուարազա օլմուշ տուր: Եէօյլէ քի Բէրուզ աղա իլէ Ղալթա Սէրայը թուլումպաճըլարնըն պիւրպիւրէրինէ էվլէլտէն խոստումէթլէրի օլուպ, օլ կէճէ Ղալթա Սէրայը թու- ումպաճըլարնտան 15-20 քիշի դատար Կառմ թէաարօսու սօգաղընտա բուսուտա սագլանըպ Բէրուզ աղալըլարն հարիգտէն ալտէթլէրինտէ նակէհան իւզէրլէրինէ հիւճմ իտէրէք, թաշ վէ սօբալար վէ գա- յըշլար իլէ պիւրպիւրէրինի լայըզը վէչի իւզրէ թէրէլէմիլէր իսէ տէ, Բէրուզ ա- ղա թագըմը զաֆիլէ կէլտիլինտէն տաեա- ղը զիյատէ եէյիպ հաթթա գօլ վէ պաշ կիպի ազալարը տախի մէճրուհ օլմուշ, պատէհու Ղալթա Սէրայը թագըմընտան պիւրի թապանճա պօշալթմըշ իսէ տէ իսա- մինէ րապթ կէլմէյիպ, գուրչուն օրատա պուլունան լօղանթատան իշէրի կիւրիպ միւլթէրիլէր քեաֆիլէթէն գօրգուպ, գաշմալարը իլէ մասալար սուֆրալար տէվ- լիլիպ լօղանթաճըլա խայը զիան օլմուշ տուր:

— Բում բաթրիլի ըրլթպէթլու է- ֆէնտի հազրէթլէրի սապըգ բաթրիք

տէ պիւրիմ ճէպէլ ասքէրի նակէհան տիւլ- մէն ասքէրինէ թէսատիւֆ իտէրէք ճէն- կէ թուլումպաճըլար: Պունլարտան պէշ քիշի թէլէֆ օլուր իսէ տէ, տիւլմէն թէ- րաֆընտան պիւր ճէնէրալ վէ պիւր նէֆէր ասքէր եէսիւր ալըպ, Ըսար-Ամպայա նազլ, վէ օրատա մահպուսա աթարլար:

Պիզիմ պէյիմիլը քէմալը խէյֆ վէ գօրգուսունտան ճէպէլտէն տըշարը չըգ- մայըպ, օրատա քէնտիլին վէ եալընըք ճէ- պէլի մուհաֆազա իթմէք իսթէր իտի: Լաքին Արպ-Ամպա հէնուզ տիւլմէնէ ու- ղազ օլունտուհաան, գօրգուսու եօք իտի: վէ նազըրը տախի ասքէրի իլէ պիւրիքտէ պիւզէ եազըն պիւր ճէպէլ իւզէրինտէն ա- ալիլէրին օրունտունու քէշֆ իտէրէք մա- ղիւմաթ թահսիլ իտէր իտի:

Պիզիմ ճէպէլին նազըրը պիւթիւն քէօյիլէրի նէզտինէ ճէլպ վէ թէրաֆընտ իթմէլէրի իշին պիւր գաշ տէֆա խապէր կէօնտէրտի իսէ տէ, պունլար կէօնակէօն սեպէպլէր իլէ, եանի կեան տահա պիւզ հայվանլարըմըզը դաշըրմատըզ, կեան պիւզ ասիլէր իլէ զալըպա կիւրէմէյիլ տէյէ-

Մօնս. Կրէկօրիոս էֆէնտի իլէ իլէրուտէ ազտ օլունտաճազ մէճլիս հագաղընտա կէ- չէն ճուճա էրթէսի կիւնիւ միւլաղաթ իթմիլէր տիւր:

— Ալաղըմըզ մալիւմաթա նազարէն հիւթիւմէթը Մըսըրիլէնին Հապէլիսթանա առաքիւր սէվգ իթմէսի պիւր էսաս տըր, պու թէվաթուրուն սէպէպլը ասիլէսի Գասաա պէյինին թէոտորա գարչը իսեան իլէ թէո- տորուն մէմալիքինէ սահիպ օլմուգ իշին պաղը սէրկէրտէլէր պէյինտէ վուգու պուլան մուարազալար սէպէպի իլէ սինօ- րու թէճալուզ պիւրլէ օրատան ալթը եիւղ նէֆէրտէն զիյատէ պիւթիւր վէ էնաս վէ չօճուգ եէսիւր ալըպ կիթմէլէրի տիւր:

Պու մագուլէ վուգուաթլարը թէք- րարէն զուհուր իթտիւրմէմէք վէ մէնինէ թէչէպպիւս իթմէք իշին Մըսըր հիւթիւ- մէթի տախի հուտուտա առաքիւր սէվգ իթմէյէ մէճպուր օլունտ ֆաղաթ հարա- քէթ սուրէթը թէճալուզտէ օլմայըպ, սուրէթը թէսալիտէ օլունտա պէտիհի տիւր:

Եունու տա իլալէ իտէրիք քի Գաս- սա պէյին Գաթօլիլէր հագաղընտա իճրա իլէյտիլի զուլմ ու թէատտիլինտէն Գա- թօլիլէր մէմալիքը Մըսըրիլէյէ ֆիրար իթմիլէր տիւր:

Խըտիվի Մըսըր հագաղէթլէրինին մաա- լիւմ օլան ինսանիլէթիլէրլիլինէ իթի- ճա իտէրէք հէր հալտէ մուալէնէթլինէ մաղհար վէնայիլ օլաճաղար տըր: (Լ-Բ-Բ)

Պալիլէրատա Թէրօմի վէ Գօլ-Գիւր նաման զաթլար պէյինտէ չուխատան էլ- պիսէ եաթմաղ իւզէրինէ պէշ պին լիւրա իլէ պէր վէչիւր աթի թօհաֆ պիւր պահս օլմուշ տուր:

Եէօյլէ քի, Մ. Թիրօղօմօն սապահ, լայըն իքի գօյուն ալըպ եիւնլարնտան

րէք իճթինապ իտէրլէր իտի: Օլ իւշ կիւն զարֆընտա քէօյիլէրտէն ճէնկէ եարար 800 քիշի անճազ թէրաքթիւմ իթտի: Պունուն մուղայիլի Արպ-Ամպա պէյինի զայէթ իլէ սէվտիլէրլինտէն 2000 քիշի թէրաքթիւմ իթտի, հէմ օրանըն սուլու պօլ օլունտունտան սըզընթը տուլմաղլար իտի, լաքին պիզիմ ճէպէլին սուլու բէք չօգ ահալիլէ քիֆայէթ իթմէլ իտի:

Էրթէսի կիւնիւ Կօվաղին օրունտու- նու գալտըրարազ ձըլկանըն ճէնուպ ճի- հէթի պօղաղընտան իշէրի կիւրիպ, եիւթ- սէք պիւր տաղըն թէֆիէսինտէ արամ իթտի: քի տօղրուտան տօղրույա պիզիմ ճէպէլէ նազըր իտի: Սաաթ ալթը սուլա- րընտա զօրպա թէրաֆընտան եիւղ քիշի կէլտի, քի իլէրլինտէ ձըլկալըլար տախի վար իտի: վէ ընլարա պիզիմ ճէպէլին տէթըթ թէրաֆընտ քէշֆ իթտիլիլէր ի- տի: Պունլար պիզէ պիւր աղ տահա եազ- լայտըլար իտէ պաշալարը իմբէրաթօր Թէոտորու զէմօ ու թահգիւր իտիւպ, հա- րաքէթլինի խօրլամայա, վէ քէնտի պէյիլ- լի օլան Կօվաղիլի մէտհ ու սէնա իթմէյէ-

ախշամա գատար սիահ րէնքտէն օլմագ իւզրէ չուխատան սէթրի եաթմայը միւ- թահիւս օլմուշ, գօյունլարը քէսիպ տէր- հալ եիւնլէրինի ալըպ վէ էյիլիպ վէ պիւ- քիւպ պատէհու թէվիւհահա գօյուպ վէ չուհա եաթըլարազ պասիլընա վէ սօնրա պօյայա վէ տահա սօնրա ճէնտէրէյէ վազ իլէ թէրգիլէ վէրիլիպ սէթրի տիլիլիլ, վէ պու չէյլէր ախշամա գատար թէքմիլ օլարազ ախշամ իւթիւ սէթրի թէսալիմ օ- լունտուշ, պատէհու Թիրօղօմօն 4-5 պիւր քիշի հաղըր պուլունտուղու հալտէ միւ- քէմմէլ պիւր զիաֆէթ վէրիպ վէ գօյուն- լարը գէպապ իթտիլէրէք պիւր թանէսի- նի պիւր ֆըշը պիւրա իլէ ֆապիլիգա ամէ- լէսինէ վէ տիկէրինի տէ ահալիլէ իգրաթ իթմիլ տիւր:

Իլթէ պէօյլէ էմալըրզ վէ թօհաֆ պիւր պահս իլէ ըն սաաթ զարֆընտա պէշ պին լիւրա գազանըմըշ տըր:

— Աօնտրատա միլլէթը Մուսէվիլէնին սիւպեան մէթթէպիլտէ պու սէնէ իքի պին գատար չօճուգլար թահսիլտէ պու- լունտարազ կէչէնտէ իմթիհանլէրի վազը օլմուշ, վէ մէշիւր Բօշիլտ թէրաֆընտան չօճուգլարը չէֆ ու զայրէթի օլմագ իւզրէ հէֆիսինէ այըր այըր պէշէր չիլին թէվիլ օլունտուշ տուր:

— Ֆրանսանըն Լիւվար պալէթիլտէ պիւր մահալէ կէչէնլէրտէ սէմաթէն դըրգ եէսիլ քիլթմէթը սըգլէթիլտէ պիւր թաշ տիւլմիւշ տիւր, պու թաշ պիւր պուշուգ մէթրօ գէմինէ գատար սափլանմըշ վէ իւշ բարչա օլմուշտուր, մէղքիւր թաշըն տիւշ- տիւլիւ մահալէ ըն պէշ մէթրօ ուղաղըրզ- տա պուլունան պիւր չօպան թէչէսիլինտէն եէրէ գալիանմըշ, վէ մէղքիւր թաշըն փարչալարը հիւթիւմէթ գօնաղընտա հըֆս իտիլիլինի ձէթիլէ Զօրօրա եաղընտ:

Հաթթա «Նիլին տէրլէր իտի: պիզէ, Նի- չին պէօյլէ պիւր ահալիլիլէր վէ ասայի- չի հալ վէ իսթիւրահէթի պալ իլէ վազթ կիւզար օլապիլէճէյինիլ պէյէ իթաաթ իթմէլէրիլ»: Պունա պիզիլիլէր ճէ- վապ վէրիպ տէտիլէր, «պիւրէնչընտան իսէ, մէշրու պիւր իմբէրաթօրա իթաաթ իթմէյի վաճիպէլի զիմմէթ պիլիլիլ»: Պու վուգուաթ իւզէրինէ միլանլէրլինտէ վուգու պուլան միւղաքէրէ աղըր պիւր հիլէթ քէսպ իտիւպ, Ըսար-Ամպա նա- ղըրը տիւլմէնին կէլտիլի թէրաֆընտ Եարգ գալունտունա ասքէր վէ ճէնքճի քէօյիլ- լէր սէվգ իտէրէք իսթիհաթամ վէրմէյէ պաշալար: քէզալիք ասքէրլէրինի տախի նիզամա գօյուպ, տիւլմէն չայէտ գափույա տօղրու կէլէճէք օլուր իսէ, զաֆիլթտէ պուլունամաղ իշին ճէնկ թէտարիքի կէօրտիւ: Չանն իտէրսին քի իքի թէրաֆ տախի պիւր իշարէթէ պէլլէր իտի, վէ չօգ կէչմէյիպ հաշան միւղաքէրէյէ մէ- մուր օլան զաթլար միլանլէրլինտէ թահ- գիւրամիլ հարֆէտաղըլըլարտա իքէն պիւր տէ պիզիմ թէրաֆտան սիլահ բաթլայըպ, տիւլմէնլէրտէն պիլիլին թէսատիւֆ իտիւպ անիտէ թէլէֆ իթտի: (ՏԻԿԷ)

Պէտքը՝ Գրականութեան Գործիչներու Կարգադրութիւնը

(268 նուաճութան պատգամ)

— Պարոն, պու իտեճէյնիզ մուգալ յէսէ նէ չէյէ մէպնի օլտուղունու պիլէ մէզ իսէք տէ, շու գատար տէրիզ քի, է կէրչի Պալիէրատա Ալէմանեատա զուհուր իտէն պիլիմ կիպի հերյո՝ քիգասընըն հարաքէթիւնի մուգայէսէ իտէճէք իսէնիզ զահմէթ պույուրմայընըզ, չիւնքիւ պիլիմ ափօրօղլու վէլիլէրիմիզ զաթէն Տօլիսկէրէր Հիասէնթէր վէ պու կիպի քիլիսէտէն թարտ օլունմուշ քիմսէլէրտէն գուվիլթ ալըպ անլէր իլէ հէր ան մուխապէրաթ վէ իլիթիլթտա պուլունտուղլարընտան հարաքէթէր իքիսի տէ պիր տիր, եօզ, էկէր պու մուգայէսէնիզ Պաթօլիք օլմա յարագ Պաթօլիք թանըլպ տա Պաթօլիք օլանլարը անլէրէ պէյաթ իլթիլթիլմէք իւ զէրիլնէ օլանագ իսէ, երիսէ պու տա պէյ հուտէ պիր զահմէթ օլանագ տըր, չիւնքիւ պիլիմ պու հալիմիզ հիւ պիր մուգայէսէ գապուլ իթմէզ, էմալըզ պիր իշ տիր:

Է. Միւսիւլէր, պէնտէնիզ պու էմալըզ վէ մուգայէսէ գապուլ իթմէզ օլան միւթէնագըն հալ իւզէրիլնէ սէյլէյէ ճէյիմ:

— Աղնատըմ, աղնատըմ պարօն, սէն մէճպուր իտէճէքսին պիլի Պաթօլիք թանըլպն զաթա կիտիպ տէմէյէ, քի է ֆէնտիմ, պիլիլէրի հէր նէ գատար գաթօլիք տէյու թանըլընը իսէ պիլ զաթօլիք տէյիլ իտիք, վադաա էվիլթէն գաթօլիք իտիք, ֆադաթ սօնրատան Պաթօլիք մէզ հէպիլնի ըէիսի էքրէմիլնէ վէ քիլիսէյէ գարչը թուղեան իթմէմիզտէ քիլիսէնին պաշը վէ թէմէլի վէ ըէիսի մութլազը օլան հալմէթլու Բաբա հազրէթլէրի, պիլիմ սէրկէրտէլէրիմիզ իլէ պէրապէր գաշ տանէ է-է-է-է-է վար իսէ քեաթֆէսինի տէ Պաթօլիք մէզհէպիլնտէն վէ քիլիսէսինտէն գօլուպ վէ ափօրօղ իտիւպ, վէ պիլ տէ օնլարըն թագըմընտան օլտուղու մուղ իչիւն թապիլի հերձուածող ֆրգասը տէյու թանըլըք, նաալը քի նամըմըզ էլան պու թապիր իլէ եատ օլունուր, վէ խաքիլայէնիզ տալի պիլիլթիլիզ, իմտի պիլիլէր շու հալտէ իքէն զաթը Ալիլէնիզ իլէ նիլէ արաճիլիլէր վէ հաղնը մանալար իլէ զիհնիլիլի իլիֆալ իտիւպ, վէ Պաթօլիք մէզհէպիլնի գալայիտ վէ նիլգամա թընը վէ ուսուլլէրիլնի, խաքիլայի սէնի յէնիլիլն թէքմիլն պիլիլմէմէսի թապիլի օլուպ, ֆադաթ պիլիմ է-է-է-է-է պու մէզհէպիլն հէր պիր ուսուլլիլնի պիլիլիլի հալտէ զաթը Ալիլէնիլիլն զիհնիլն թիւր իւպէ թիւրիլ թէտպիր վէ թարիլլէր իլէ պիլ ափօրօղլուարա մէյլ իթտիլ ըիւ 1872 սէնէսինէ կէլիլնէյէ գատար պիր քիմսէնին Պաթօլիք օլուպ օլմամասը նըն թաստիլիլնի պիլիլն ճիհան Բաբա հաղրէթլէրիլնէ մախսու տուր տէյիլ պիլիլիլ, չիւնքիւ Պաթօլիք նամը մէզհէպ

իսմի տէմէք օլմազ իլէ հէր մէզհէպ միսիլու Պաթօլիք տալի շունուր պունուր թաստիլիլնէ հասը իտիլմէյիլ իլլա քէնտի քիլիսէսինն ըէիսինն հիւքմիլնէ մէնուլթ պիր մաստէ օլտուղունտան արթըգ խաքիլայէնիլի հէր նաալը իսէ պիր քէրրէր զիհնիլիլի թահրիք իթտիլիլիլտէն պիլիլէրի Պաթօլիք տէյու թանըլընը իսէ տէ պիլիլէր ճիւմէմիլ տէ իզրար վէ չարթ իտէրիլ քի հիւ պիլիլիլ Պաթօլիք տէյիլիլ, շու ճիհէթիլէ պիլ ափօրօղլուարա մուգատտէմա իհսան վէ ինայէթ պույուրուլան էրմէնի Պաթօլիլի նամընը քէնտի հալ ու հարաքէթիլմիզէ նաղարէն, պու իսմի հաղգըմըլտա թէնսիպ կէօրմէտիլիլիլ, վէ հաթթա պիլիլէր իլէ պէրապէր տալի պիլիլն ճիհան վազը օլան էմալըզ վէ կէօրիլիլպ իչիլթիլմէմիլ ինայէթի, հաղգ վէ ըէվա կէօրմէտիլլէրիլնտէն, շու իհսանըն արթըգ իստէսի իլէ պիլիլէրէ միւսսիպ օլան հերձուածող իսմիլն զաթը վալալէրէնիլ տալի ալանէն թահրիլ վէ պէյան պույուրմանըլտա մուգատտէմա վազը օլան օ ինայէթ վէ իհսանընըլտան տահա զիլտաէ հաղգանիլլէթ իթմիլ օլանաղընըզ պէտիլի տիր, տէմէյէ սէպէպ օլանագսըն:

Է. Միւսիւ, պունըլը սիլիլն տէմէք իլիլիլիլէ հաճէթ եօզ տուր, սիլիլէրի գաթօլիք տէյու թանըլպն զաթ, մուսիլիլալէն սիլիլն գաթօլիք օլմատըլընըլը բէք էյի աղնատը վէ պիլիլի, ֆադաթ իպթիլտատէ սիլիլն մուսմէլլէրիլնիլլէ ալտանտը, լաքիլն պէյիլա եօզ, ինչա օլունմագ իսթէնիլլէն պիր պիլնա, թէմէլիլնի նաալը զալմալը, նէրէտէն պաշլամալը օլտուղունու պիլիլէզ պիր մէյմար էլիլնէ տիւլտիլիլնտէ, տիլէր պիր էհլը մէհարէթ վէ միւս թայիտ մէյմար ինչա օլունան մէզքիլը պիր նանըն չարիլըզ վէ թէմէլիլ պօղուգ օլտուղունու ֆէհմ իլէ անը պօղուպ եէնիլտէն եաբար քի, չօզ տէֆա պիլնա սահիլլէրիլնէ վազը օլմուշ տուր: (Է-է-է-է-է Մէհ-է-է-է-է 1111 նուաճութան նիւսիլիլնիլն իքիլն ճի սահիլլէրիլնիլն իլիլնէնիլ սիլթունունու Շարիլլար պիր էնֆիլլէ չէքէրէք պիր տէֆա կէօղտէն կէչիլիլէպիլիլլէր:)

(Պ-է-է-է-է-է)

Թ Ե Լ Ե Կ Ը Ա Յ Ի Յ Ե

Նիւեօրդ 25 ողօթօս:
Մ. Ղրանթ երիսէ ճիւմհուրիլլէթ ըէյիսի ինթիլիլապ օլունանագըլ չիւքհէսիլ տիր:

Ճիւնէվրա 27 քէզա:
Ալապամա մէսէլսի հաղգընտա մէճ իսի մուհաքիմ, վէրիլլէճէք գարարլէրի բէնչէնիլիլ կիլիլնէ թէէլիլ իթտիլ:
Բօմա քէզա:
Իթալիա տէվլէթի Եունան հիւքիլ մէթի իլէ պիր թիճարէթ ահտնամէսի իչիւն միւզաքէրէյէ պաշլատը:

Մատրիտ քէզա:
Գրալ տիւնքի կիւն պուրայա ալտէթ իթմիլ տիր:

Լօնտա քէզա:
Իրլանտատա իլիլիլալ թէքրար վուգու պուլմայըպ սիւքիլնէթը հալ մէվհուտ տուր:

Բէլթա քէզա:
Մաճար բարլամէնթօսունուն ալըլտըլը վազըլթտա օլան ըէմիլ նուլթտա Սըրպիլթանա տայիլ պիր ճիւմէ տալի միւսսիլ տէրիճ տիր:

Վիէննա քէզա:
Էսհամըն ֆիլաթը պօրսատա էյի իսէ տէ մուսմէլսի աղ տըր:

Ս Ա Ր Ա Ֆ Ի Յ Ե

1872 ՕՐԴՈՍՈՍ 17

Լիւրայի Թամ. 100 զր. հիւսպիլէ	
Ինիլիլ լիւրալ	109 8
Ֆրանսըզ	87 4
Բօլ	89 6
Քրիմից	51 10
Մէհիլիլ	102
Պէլիլ	104 35
Մէթալիլ	103 3

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻՍՏԱՍԸ

Օգոստ. 14 աղլամ գալիանտը	57—12
« 13 սապահ ալըլտը	57—10
« « աղլամ գալիանտը	37—8
« 16 սապահ ալըլտը	37—10
« « աղլամ գալիանտը	37—14
« 17 սապահ ալըլտը	37—16

1863 իսթիլարըլ	335 20
1863 «	343 20
1869 «	322
Սօթիլթէ Թէնէլուր	11 20
Գրէտի « գուր. քէսիլ	16 4
Աւստրօ-թիլիլ	10 52
Շըմէնտըքէր	179
Թրամիլլ	12 34

Ի Լ Ա Ն

ՄԱԼԻԻՄԱԹԸ ԻՊԹԻՑԱՑԻՑԵ

Իշ պու քիթապը միւսթէտապ թիւրքէ հրուֆաթլա կիւզէլէթ թապ օլունմուշ օլուպ, շակիրտանէ զայէթ էլլէմ վէ ֆալիտէլի օլտուղունտան մէքթէպլէրտէ գուլլանըլմասըն միւտէրրիս էֆէնտիլլէթ թապ սիլլէ էտէրիլ:

Սաթըլը Ասիթանէնին հէր էրմէնի քիթապըլարընտա:

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՑԱԶ ՎԵ ՄԵՍՈՒԼԸ ՂԱԶԷՍԱ ՄԻԲԱԹԷԼ ԷՄԻՐՃԵՍՆ

ՂԱԼԱԹԱ

Ն. 10 ԷՐՄԵՆԻ ՔԻԼԻՍԱԹԸ ՍՕԳԱՂԸ ԵԱՆԸ ՔԵԳԻՐ